

Міністерство освіти і науки України
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Херсонський державний аграрний університет (Україна)
Запорізький національний університет (Україна)
Вінницький національний аграрний університет (Україна)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Україна)
Національний університет харчових технологій (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
ПВНЗ «Європейський університет» (Україна)
Державна вища професійна школа в Коніні (State University of Applied Sciences in Konin)
(Республіка Польща)

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩА В СВІТОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції

22-23 квітня 2021 року

м. Мелітополь

УДК 336(043)
Т13

Фінансове забезпечення інноваційного розвитку бізнес-середовища в світоінтеграційному просторі: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції Мелітополь (22-23 квітня 2021 р., Мелітополь) / ТДАТУ; відпов. за випуск Н.В. Трусова. – Мелітополь, 2021. – 234 с.

Збірник містить наукові матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансове забезпечення інноваційного розвитку бізнес-середовища в світоінтеграційному просторі» викладачів, докторантів, аспірантів, наукових співробітників, представників органів державного і місцевого самоврядування, громадських організацій, підприємств та установ, здобувачів вищої освіти і молодих учених. Матеріали конференції висвітлюють актуальні питання проблем функціонування та фінансового забезпечення бізнес-середовища в умовах інноваційного розвитку, формування потенціалу фінансового ринку у забезпеченні інвестиціями бізнес-середовища, визначення ролі страхування у забезпеченні інвестиційної привабливості бізнес-середовища, формування регіональної політики в контексті стимулювання інноваційного розвитку бізнес-середовища та питання функціонування фінансово-кредитного механізму зовнішньоекономічної діяльності бізнес-середовища.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

КЮРЧЕВ Володимир Миколайович – докт. техн. наук., проф., член-кореспондент НААН України, ректор Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Перший заступник голови оргкомітету:

ЄРЕМЕНКО Оксана Анатоліївна – докт. с.-г. наук., проф., проректор з наукової роботи Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Заступники голови оргкомітету:

ТРУСОВА Наталя Вікторівна – докт. екон. наук, проф. кафедри фінансів, банківської справи та страхування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

ЯЦУХ Олена Олексіївна – докт. екон. наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Члени оргкомітету конференції:

ЯВОРСЬКА Тетяна Іванівна – докт. екон. наук, проф. кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Україна)

ЖУРАВЛЬОВА Ірина Вікторівна – докт. екон. наук, професор, професор кафедри фінансів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Україна)

ВДОВЕНКО Лариса Олександрівна – докт. екон. наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького національного аграрного університету (Україна)

ТУЛАЙ Оксана Іванівна – докт. екон. наук, проф. кафедри фінансів С.І. Юрія Західноукраїнського національного університету (Україна)

ЧЕРЕП Алла Василівна – докт. екон. наук, професор, декан економічного факультету Запорізького національного університету (Україна)

ТАНКЛЕВСЬКА Наталія Станіславівна – докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету (Україна)

ШІРІНЯН Лада Василівна – докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів Національного університету харчових технологій (Україна)

ГРИВКІВСЬКА Оксана Василівна – докт. екон. наук, проф. кафедри економіки, екології та практичного підприємництва ПВНЗ «Європейський університет» (Україна)

КАРПЕНКО Андрій Володимирович – докт. екон. наук, доцент, професор кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка» (Україна)

ЧЕРНЯВСЬКА Тетяна Анатоліївна – докт. екон. наук, проф. кафедри фінансів, обліку та логістики Державної вищої професійної школи в Коніні (State University of Applied Sciences in Konin) (Польща)

ЗМІСТ

ЩЕРБАКОВ К.С., ТРУСОВА Н.В. Основні джерела фінансування господарської діяльності підприємств.....	86
---	----

СЕКЦІЯ 2

ПОТЕНЦІАЛ ФІНАНСОВОГО РИНКУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЯМИ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

МАНІЛО А.О., ЯКУШЕВА І.Є. Перспективи розвитку ринку прямих та венчурних інвестицій.....	92
ПЕРЕСИПКІН О.А., ЯКУШЕВА І.Є. Функціонування міжбанківського ринку України.....	95
РАДЧЕНКО Н.Г. Огляд діючої системи кредитування агробізнесу	98
СТОЯНЧЕВА Н.В., ТРУСОВА Н.В. Банківське кредитування малого бізнесу в Україні.....	103
СТОЯНЧЕВА Н.В., РАДЧЕНКО Н.Г. Сучасний стан кредитування агробізнесу на прикладі ПАТ «Креді Агріколь Банк»	107
ЩЕБЛИКІНА В.М., ЯКУШЕВА І.Є. Особливості діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні	111
ЯКУШЕВА І.Є. Корпоративні облигації в системі фондового ринку	115

СЕКЦІЯ 3

РОЛЬ СТРАХУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

БАРАБАН М.С., РУБЦОВА Н.М. Особливості проведення оцінки об'єктів нерухомості.....	119
ВИСОЧИНА А.О., РУБЦОВА Н.М. Земля як об'єкт грошової експертної оцінки	122
ЖЕРЕПА М.В., РУБЦОВА Н.М. Перспективи розвитку обов'язкового медичного страхування в Україні.....	126
ЗАХАРЧУК І.Ю., РУБЦОВА Н.М. Грошова оцінка земельних ділянок	132
КОМАРОВА К.О., РУБЦОВА Н.М. Перспективи розвитку страхового ринку України в умовах діджиталізації.....	136
ПАТЯКА Т.А., ТРУСОВА Н.В. Особливості страхування аграрного сектору України.....	143
ПОСТНІКОВА В.А., РУБЦОВА Н.М. Суть та особливості страхування фінансових ризиків в Україні.....	148
РУДЕНКО А.Г., РУБЦОВА Н.М. Особливості проведення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності автовласників	151
РУБЦОВА Н.М. Огляд страхових продуктів зі страхування сільськогосподарських ризиків.....	155

ТУТОВА А.С., РУБЦОВА Н.М. Особливості оцінювання транспортних засобів	159
ФЕДЧУН С.Д., РУБЦОВА Н.М. Формування медичного страхування в Україні.....	163
ЧУКІНА К.Ю., ЯКУШЕВА І.Є. Сутність медичного страхування та визначення його доцільності в Україні	168

СЕКЦІЯ 4

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ СПРЯМОВАНОЇ НА СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

МАЗУРОВА І.В., ЗАХАРОВА Н.Ю. Оцінка діючої системи державної підтримки розвитку сільського господарства.....	172
МАРЧЕНКО К.Ю., ЯКУШЕВА І.Є. Підтримка малого та середнього бізнесу в умовах карантину	176
РИЖЕНКО Б.С., ЗАХАРОВА Н.Ю. Інвестиційна привабливість аграрного сектору економіки України.....	180

СЕКЦІЯ 5

ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

ВЕРШУТА І.О., ДЕМЧЕНКО І.В. Експортний потенціал сільського господарства України	185
ГАШУТІНА А.О., ДЕМЧЕНКО І.В. Партнерство Україна – ЄС: стан та перспективи	189
ДЕМЧЕНКО І.В. Напрями реалізації фінансової гнучкості окремих продуктів міжнародного ринку фінансових послуг	193
ЖЕРЕПА М.В., ДЕМЧЕНКО І.В. Партнерство «Україна-Китай»: стан та перспективи	197
ЗАХАРЧУК І.Ю., ДЕМЧЕНКО І.В. Передумови виникнення, сутність та основні принципи Ямайської валютної системи	202
КОЛЕСНИК Д.В., ДЕМЧЕНКО І.В. Пріоритетні напрями торговельного співробітництва України з країнами ЄС	207
КОМАРОВА К.О., ДЕМЧЕНКО І.В. Режими курсоутворення: види та особливості.	209
КОСТОРНОЙ С.В. Проблеми експорту сільськогосподарської продукції до країн європейського союзу	213
ПОСТНИКОВА В.А., ДЕМЧЕНКО І.В. Боргові стратегії країн світу	218
ФЕДЧУН С.Д., ДЕМЧЕНКО І.В. Діяльність транснаціональних корпорацій в Україні.....	222
ЧЕРНЯВСЬКА Т., ЧЕРНЯВСЬКИЙ Б. Новітні технології та механізми забезпечення ефективного розвитку логістичного бізнесу під час пандемії	226
ЧКАН І.О. Проблеми залучення іноземних інвестицій в аграрну галузь України	230

СЕКЦІЯ 2

ПОТЕНЦІАЛ ФІНАНСОВОГО РИНКУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЯМИ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

УДК 331.25

*Щебликіна В.М.,
здобувачка 31 ФБ групи,
Якушева І.Є.,*

*к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ

Недержавні пенсійні фонди (НПФ) – це форма функціонування фінансового посередництва, що з'явилась в Україні порівняно нещодавно. Діяльність недержавних пенсійних фондів, як спеціалізованих фінансових інституцій, полягає у накопиченні пенсійних внесків учасників з метою подальшого управління залученими коштами та здійсненні пенсійних виплат. Відповідно до Податкового кодексу України (ПКУ) [1], пенсійні фонди віднесено до третьої групи неприбуткових організацій, їм присвоєно ознаку неприбутковості 0009 [2].

Між недержавними пенсійними фондами та іншими неприбутковими фінансовими установами організаціями є багато відмінностей:

- головне джерело надходження коштів – це пенсійні внески та доходи, залучені за рахунок інвестування пенсійних активів.
- діяльність таких організацій здійснюється невідривно від залучення обслуговуючих організацій (адміністратора, який відповідає за облік та

розрахунки з учасниками, установами, компанії з управління активами, банка-зберігача та інших).

Недержавне пенсійне забезпечення – це виключний вид діяльності. Пенсійні фонди даного типу мають право інвестувати отримані від вкладників суми з метою отримання доходу від інвестиційної діяльності, виконуючі функції фінансового посередництва). Недержавні пенсійні фонди не мають права засновувати нові підприємства та провадити комерційну діяльність з метою отримання прибутку.

Для забезпечення правомірності та правильності провадження своєї діяльності НПФ звертаються до професійних учасників фінансового ринку, на яких покладено обов'язок управління активами, адміністрування діяльності та зберігання активів на підставі укладених з радою фонду договорів [3]. До таких учасників належать адміністратор, компанія з управління та банк-зберігач.

Отже, діяльність НПФ прямо пов'язана з відносинами з декількома професійними учасниками, які виконують різноманітні функції щодо управління. У 2020 році за даними Державного реєстру фінансових установ в Україні функціонувало 63 недержавних пенсійних фондів та 22 адміністратори НПФ.

Активи недержавних пенсійних фондів формуються за рахунок пенсійних внесків та прибутку (збитку), отриманого від їх інвестування. Управляти активами може компанія з управління, банк щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду, якщо він не виконує функції зберігача, а також Національним банком України (НБУ) щодо активів, які було створено всередині корпоративного пенсійного фонду.

Недержавні пенсійні фонди характеризуються збільшенням обсягів активів – на 9,8 млрд. грн. у 2020 році у порівнянні з 2019 роком. Спостерігається зростання обсягів пенсійних внесків учасників та кількості учасників НПФ (відповідно збушується і кількість укладених договорів у 2020 році). Це, безумовно, позитивна тенденція. Вагому частину своїх активів НПФ розміщують на депозитах в банківських установах, що обумовлює вплив відповідних ризиків

на їх діяльність (декапіталізація банківського сектору, зниження ліквідності і вихід з ринку частини банків) [4].

Недержавний пенсійний фонд має право використовувати декілька пенсійних схем. Пенсійна схема – це документ, відповідно до якого визначаються умови й порядок недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду. У такій схемі містяться дані опису усіх доступних учасникам видів та умов здійснення виплат, порядок визначення їхнього розміру, порядок та строки сплати пенсійних внесків, можливість їх зміни у разі настання передбачених контрактом умов, права та обов'язки вкладників та учасників фондів за обраною схемою тощо.

Пенсійна виплата – це грошова виплата, яку отримують учасники НПФ або їх спадкоємці. Здійснюється за рахунок суми грошових коштів, накопиченої у НПФ та облікованої на індивідуальному пенсійному рахунку вкладника. Пенсійні виплати можуть здійснюватись як пенсія на визначений період часу або у якості одноразової пенсійної виплати.

Слід звернути увагу на те, що пенсійні фонди не можуть бути визнані банкрутами – вони зобов'язані гарантувати пенсійні виплати всім учасникам, які уклали з ними договори. Цей пункт значно підвищує вимоги до достовірності звітної інформації щодо фінансового стану таких фондів та до контролю за їхньою діяльністю з боку державних контролюючих органів. Держава гарантує дотримання законодавства з метою захисту майнових прав та передбачених законодавством інтересів громадян-учасників недержавного пенсійного забезпечення шляхом здійснення нагляду за діяльністю недержавних організацій.

Фінансово-економічна ситуація в країні за останні роки вплинула на суттєво звуження інвестиційних можливостей НПФ [4].

Серед перешкод для подальшого ефективного розвитку установ недержавного пенсійного забезпечення можна зазначити низький рівень довіри з боку населення, недостатній рівень соціальних гарантій з боку держави, низький рівень доходів і зацікавленості у довгострокових заощадженнях

потенційних клієнтів, низький рівень фінансової грамотності і обізнаності більшості громадян.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 № 1057-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1057-15>
2. Завора Т.М. Недержавні пенсійні фонди як інституційний інвестор в реальний сектор економіки України / Т.М. Завора, С.С. Білько / URL: <http://77.121.11.9/handle/PoltNTU/203>
3. Кривобок Ю. Проблеми та перспективи розвитку недержавних пенсійних фондів. *Вісник Пенсійного фонду України*. 2011. № 4. С. 10-11.
4. Якушева І.Є. Інституції посередництва на ринку фінансових послуг України. *Зб. наук. праць ТДАТУ (економічні науки)*. Мелітополь, 2018. № 3 (38). С. 192-198.